

Είναι η θρησκεία ιδιωτική υπόθεση;

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

Στις δυτικές κοινωνίες, από τα χρόνια του Διαφωτισμού και εντεύθεν, έγινε εκτενής λόγος για τη θέση της θρησκείας και ιδιαίτερα των εκκλησιών στο δημόσιο βίο. Οι ακρότητες των έντονων παρεμβάσεων της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας στο πολιτικό πεδίο, κατά τις οποίες εκδηλώθηκε μια επίμονη απαίτηση συμμετοχής στην κοσμική εξουσία, εμπέδωσαν ένα κοινό αίσθημα ανάγκης περιορισμού της εκκλησιαστικής παρουσίας από τα δημόσια πράγματα. Η θρησκεία θεωρήθηκε πλέον σαν μία εντελώς ιδιωτική υπόθεση, η οποία δεν έχει θέση και λόγο στην κοινωνική ζωή. Σε αυτό συνηγόρησαν και η αποθέωση του ατόμου από την φιλοσοφία, καθώς και η γενικότερη προτεσταντική διδασκαλία.

Στις μέρες μας ωστόσο φαίνεται να κερδίζει έδαφος μία τάση η οποία ακολουθεί την αντίστροφη πορεία από την παραπάνω. Σύγχρονοι επιφανείς κοσμικοί διανοητές και φιλόσοφοι, όπως ο Jurgen Habermas, εκφράζονται ανοιχτά και εντελώς θετικά για το ρόλο της θρησκείας στα δημόσια πράγματα. Ολοένα και

περισσότερο αναγνωρίζεται ότι η θρησκεία παραμένει ένα πολύ σημαντικό συστατικό σε μία κοινωνία και ο ρόλος της μπορεί να γίνει ιδιαίτερα χρήσιμος στην εμφάνιση της δημοκρατίας.

Η θρησκεία είναι βασικό στοιχείο του πολιτισμού. Οι ρίζες και η προοπτική της τη βοηθούν να ανανεώνει το δημοκρατικό πολίτευμα, να προάγει την αλληλεγγύη και τη δικαιοσύνη, να διδάσκει το σεβασμό στην ανθρώπινη ύπαρξη, να συντελεί στην αποφυγή των ανθρώπινων συγκρούσεων και της καχυποψίας προς το διαφορετικό.

Ο ορθός λόγος από μόνος του μπορεί να οδηγήσει στην αποξένωση των ανθρώπων και τελικά στην βαρβαρότητα όταν καταστεί αποκλειστικά χρησιμοθηρικό εργαλείο. Το νόημά του μπορεί να το βρει μόνον όταν συνδεθεί με την πίστη. Η ιστορία αποβαίνει βαρύ και ασήκωτο φορτίο συσσωρεύοντας στην πλάτη της ανθρωπότητας μύρια όσα δεινά. Η Εκκλησία δίνει στον άνθρωπο την δύναμη να αποτινάξει τα δεσμά του παρόντος κοιτώντας προς τα έσχατα κι έτσι να δώσει στην ιστορία νέο νόημα ελπίδας.

Ακούγεται πολλές φορές με αφορμή την πολιτική και κοινωνική επικαιρότητα, ακόμη και δια στόματος ορθόδοξων θεολόγων, η φράση: «η θρησκευτική πίστη είναι προσωπικό βίωμα». Από μία οπτική δεν θα διαφωνήσουμε. Ο άνθρωπος είναι πρόσωπο και ο Θεός είναι Προσωπικός-Υποστατικός Θεός. Άρα και οι σχέσεις που αναπτύσσει ο άνθρωπος με τον Θεό είναι σε μεγάλο βαθμό προσωπικές, ιδιαίτερες και μοναδικές. Ωστόσο η Ορθοδοξία και η Εκκλησία είναι μαρτυρία ζωής. Αυτή η μαρτυρία ζωής έχει καθολικό χαρακτήρα. Αφορά ολόκληρη την ζωή του ανθρώπου, από τη στιγμή που θα γεννηθεί και θα βαπτισθεί έως την στιγμή που θα πεθάνει. Από την πιο απλή πράξη έως την πιο σύνθετη δραστηριότητα. Δεν υπάρχει για τον Χριστιανό πτυχή της ζωής του που να είναι ουδέτερη και αμέτοχη στην Χάρη του Θεού και της Εκκλησίας. Κάθε τι που μαρτυρεί και προάγει έναν τρόπο ζωής δεν μπορεί να είναι ιδιωτική υπόθεση. Αντίθετα αντανακλά σε ολόκληρη την κοινωνία, τα πεπραγμένα και το πεπρωμένο της.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία εκφράζεται κατεξοχήν μέσα από τα μυστήριά της. Αυτά δεν αποτελούν απλές τελετές, αλλά πρωτίστως εκδηλώσεις συγκρότησης του κοινού σώματος, δηλαδή πράξεις κοινωνικού χαρακτήρα. Μετέχοντας ο πιστός στις μυστηριακές συνάξεις, συναντά τον Άλλον και αποκτά την αφετηρία του ανοίγματος σε όλο το κοινωνικό σύνολο. Βγαίνοντας από το κτίριο του ναού, εξέρχεται εν ειρήνη προς την κοινωνία, για να μεταφέρει την καλή αγγελία και να συντελέσει στον εξαγιασμό του κόσμου. Μακριά από τα εισαγγελικά σύνδρομα ορισμένων ιεροκηρύκων και από οποιαδήποτε μορφή φονταμενταλισμού, η Εκκλησία μπορεί να προσφέρει και προσφέρει στη δίψα του ανθρώπου για επικοινωνία, νόημα ζωής και αξιοπρέπεια. Η πραγματικότητα αυτή είναι ορατή και

αναγκαία ιδιαίτερα στην πατρίδα μας αλλά και σε κάθε κοινωνία που δοκιμάζεται τα τελευταία χρόνια από την ορθολογιστική και χρησιμοθηρική βαρβαρότητα τόσο της «οικονομικής ορθοδοξίας» όσο και των καταναλωτικών προταγμάτων.